

Міністерство освіти і науки України

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Навчально-науковий юридичний інститут

Ю. В. Кернякевич-Танасійчук

**ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОРГАНАХ ТА
УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ**

*Методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної
та заочної форм здобуття освіти*

Івано-Франківськ, 2026

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності (протокол № ____ від _____ 2026 року).

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від _____ 2026 року).

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № від _____ 2026 року).

Рецензенти:

І. В. Козич - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Ю. І. Микитин – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри політики у сфері боротьби зі злочинністю та кримінального права навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Правоохоронна діяльність в органах та установах виконання покарань: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної та заочної форм здобуття освіти. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2026. 59 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Карпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність в органах та установах виконання покарань», а також для підготовки до здачі екзамену. У методичних вказівках викладені: переліки питань, які виносяться на самостійне вивчення, питання для самоконтролю та практичні завдання. До кожної теми поданий перелік літератури та перелік нормативно-правових актів, які регулюють відповідний вид відносин станом на 1 січня 2026 року.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

© Кернякевич-Танасійчук Ю.В., 2026

© Карпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
СТРУКТУРА І ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОРГАНАХ ТА УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ».....	6
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ.....	10
Тема 1. Органи та установи виконання покарань в системі правоохоронних органів....	10
Тема 2. Історія становлення та розвитку системи виконання покарань України.....	18
Тема 3. Правовий статус засуджених осіб.....	24
Тема 4. Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань.....	33
Тема 5. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства	41
Тема 6. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства.....	48
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ (ДОМАШНІ КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ)	58
ВАРІАНТ І.....	58
ВАРІАНТ II.....	59

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Правоохоронна діяльність в органах та установах виконання покарань», спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань про правові, організаційні та етичні засади діяльності органів і установ виконання покарань України як складової системи правоохоронних органів держави. У процесі вивчення навчальної дисципліни розглядатимуться питання правового статусу Державної кримінально-виконавчої служби України, її місця та ролі у забезпеченні законності, правопорядку й безпеки в установах виконання покарань, організація служби персоналу, реалізація засудженими своїх прав і обов'язків, застосування заходів заохочення та стягнення, забезпечення режиму, охорони і нагляду тощо.

Застосування кримінально-виконавчого законодавства в умовах триваючої реформи кримінально-виконавчої системи, приведення її до європейських стандартів є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства на шляху боротьби зі злочинністю. Без кваліфікованих спеціалістів в сфері виконання покарань нам навряд чи справитись з проблемами, пов'язаними з процесом виконання покарань, виправленням та ресоціалізацією засуджених. Підготовка фахівців у сфері виконання покарань повинна стати одним з пріоритетних напрямів у правоохоронній діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб здобувачі освіти оволоділи необхідними знаннями у сфері виконання покарань і могли їх застосовувати на практиці.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правоохоронна діяльність в органах та установах виконання покарань» формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для ефективного здійснення правоохоронної діяльності в установах виконання покарань,

забезпечення законності, дотримання прав людини, підтримання режиму, безпеки та правопорядку в кримінально-виконавчій системі України.

Основними цілями вивчення дисципліни «Правоохоронна діяльність в органах та установах виконання покарань» є набуття здобувачами вищої освіти знань про: правові основи організації та діяльності органів і установ виконання покарань; структуру та завдання системи виконання покарань України; основні права, обов'язки й відповідальність персоналу органів та установ виконання покарань; правовий статус засуджених осіб; порядок реалізації правоохоронних функцій у процесі виконання окремих видів покарань.

СТРУКТУРА І ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ В ОРГАНАХ ТА УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ»

Тема 1. Органи та установи виконання покарань в системі правоохоронних органів.

Система виконання покарань: поняття та елементи. Місце органів та установ виконання покарань у системі правоохоронних органів держави. Правові засади діяльності органів і установ виконання покарань. Завдання, функції та принципи діяльності органів виконання покарань.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання покарань: правовий статус і повноваження. Види установ виконання покарань та їх характеристика.

Органи пробації як складова системи виконання покарань.

Взаємодія органів та установ виконання покарань з іншими правоохоронними органами.

Актуальні проблеми функціонування системи виконання покарань в Україні та шляхи їх вирішення.

Тема 2. Історія становлення та розвитку системи виконання покарань України.

Система виконання покарань за часів Київської Русі. Розвиток системи виконання покарань за часів Литовсько-руської доби.

Система виконання покарань в період Запорізької Січі та Гетьманщини. Формування системи виконання покарань в період становлення української державності (УНР).

Система виконання покарань у період перебування України у складі СРСР.

Система виконання покарань за часів становлення незалежної України. Сучасний стан системи виконання покарань України та особливості її функціонування в умовах воєнного стану.

Тема 3. Правовий статус засуджених осіб.

Загальна характеристика правового статусу осіб, які відбувають покарання. Зміст правового статусу засуджених. Закріплення в законодавстві правового статусу засуджених. Права, законні інтереси засуджених. Право засуджених на особисту безпеку. Основні обов'язки засуджених.

Удосконалення правового статусу засуджених осіб.

Тема 4. Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань.

Поняття та нормативні засади правового статусу персоналу органів і установ виконання покарань.

Категорії персоналу, їхні права, обов'язки та основні обмеження. Гарантії правового і соціального захисту персоналу. Особливості проходження служби та дисциплінарна відповідальність персоналу.

Удосконалення правового статусу персоналу органів та установ виконання покарань.

Тема 5. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства.

Виконання покарання у виді штрафу. Порядок сплати штрафу.

Виконання покарання у виді конфіскації майна. Звернення до виконання вироку про призначення конфіскації майна

Виконання покарання у виді позбавлення військового, спеціальною звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу. Звернення до виконання вироку про позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу.

Виконання покарання у виді позбавлення державної нагороди України.

Виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю. Порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Виконання покарання у виді громадських робіт. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Умови відбування нього виду покарання.

Виконання покарання у виді виправних робіт. Порядок виконання покарання у виді виправних робіт. Умови відбування цього покарання.

Виконання покарання у виді службових обмежень для військовослужбовців. Обмеження, що покладаються на військовослужбовця, засудженого до цього виду покарання. Умови відбування цього покарання.

Виконання покарання у виді пробаційного нагляду.

Тема 6. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства.

Виконання та відбування покарання у виді арешту засудженими військовослужбовцями.

Виконання покарання у виді обмеження волі. Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Порядок і умови виконання та відбування покарання у виді обмеження волі.

Виконання покарання у виді тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Порядок направлення та прийому засуджених у дисциплінарний батальйон. Розміщення та режим утримання засуджених у дисциплінарному батальйоні.

Виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. Визначення засудженому до позбавлення волі виду колонії. Класифікація засуджених до позбавлення волі на певний строк. Направлення засуджених до позбавлення волі для відбування покарання. Режим у колоніях: поняття, зміст та основні вимоги. Умови відбування покарання у колоніях. Праця

засуджених до позбавлення волі. Виховний вплив на засуджених до позбавлення волі. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми.

Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. Місця відбування покарання у виді довічного позбавлення волі. Порядок і умови відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ СЕМІНАРСЬКІ

Тема 1. Органи та установи виконання покарань в системі правоохоронних органів.

Перелік питань для вивчення:

1. Система виконання покарань та пенітенціарна система: співвідношення понять.
2. Пенітенціарна функція держави.
3. Сучасні системи виконання покарань.

Поняття «система виконання покарань» є доволі розповсюдженим та загальновживаним. Однак відсутня дефініція цього поняття у нормативно – правових актах нашої держави, що призводить до неоднозначного його тлумачення.

Опрацьовуючи дану тему, студенти повинні засвоїти та з'ясувати такі питання, як поняття пенітенціарної функції держави, співвідношення понять «система виконання покарань» та «пенітенціарна система». Необхідно проаналізувати основні види систем виконання покарань у зарубіжних країнах сьогодення.

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність англійської прогресивної (поступової) системи виконання покарань.
2. Назвіть елементи ірландської пенітенціарної системи.
3. Визначте, що таке борстсальська система.
4. Охарактеризуйте систему реформаторіїв

Практичні завдання:

1. Визначте поняття «пенітенціарна функція держави».
2. Проаналізуйте наукові підходи щодо визначення поняття «система виконання покарань» і сформулюйте своє визначення цього поняття.
3. Складіть порівняльну таблицю понять «кримінально-виконавча система», «система виконання покарань» та «пенітенціарна система».
4. Перелічіть сучасні системи виконання покарань.
5. Схематично зобразити напрями взаємодії органів і установ виконання покарань з іншими державними органами, які не здійснюють боротьбу зі злочинністю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
5. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
6. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
7. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16

грудня 2022 р. № 1153-р.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text)

8. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
9. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>
10. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
11. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>
12. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

II. Підручники та навчальні посібники:

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література:

1. Бараш Є. Ю. Сучасний стан організації діяльності установ виконання покарань. *Право і безпека*. 2004. № 3'4. С. 44–48.
2. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука: монографія. Х.: Харк. юрид. ун-т, 2008. 294 с.
3. Гречанюк С. К. Організація взаємодії органів та установ державної кримінально-виконавчої служби України з неурядовими інституціями. *Держава і право*. 2011. Вип. 51. С. 523–528.
4. Гречанюк С. К. Теорія та практика взаємодії органів та установ Державної пенітенціарної служби України з державними та неурядовими інституціями: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2011. 44 с.
5. Гоманюк О. О. Питання взаємодії установ виконання покарань з іншими органами щодо ухилення відвідбування покарання. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2015. Вип. 2. С. 42–52.
6. Гоманюк О. О., Овчаренко А. С. Поняття та види органів і установ виконання покарань. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 6. С. 110–117.
7. Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
8. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Щодо визначення змісту поняття «система виконання покарань». *Політика в сфері боротьби зі злочинністю: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* (м. Івано-Франківськ, 13-14 березня 2015 р.). Івано-Франківськ. 2015. С. 21-23.
9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча система України: виклики воєнного стану. *Law and Society*. 2024. Issue 9. Р. 67-73.

10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча система України: сучасні тенденції розвитку (реформування) в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Випуск 90. Ч. 4. С. 69-75.
11. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Забезпечення безпеки в установах виконання покарань в умовах воєнного стану в Україні. *Кримінально-виконавча система України та її роль у розбудові правової і соціальної держави* : матеріали XIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 31 травня 2024 р.) / голов. ред. В. Ф. Пузирний ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2024. С. 54-57. URL: <https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/Materiali-HIII-Vseukrainskoi-zaочноi.-31-travnja-2024-roku.pdf>
12. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Установи виконання покарань як об'єкти критичної інфраструктури: виклики воєнного стану на шляху євроінтеграції. *Актуальні проблеми правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану* : тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 14 березня 2025 року). Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2025. С. 377-381. https://dspace.nadpsu.edu.ua/bitstream/123456789/4876/1/%d0%9d%d0%90%d0%94%d0%9f%d0%a1%d0%a3_14.03.2025.pdf
13. Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Модельна установа виконання покарань: від концепту до втілення в життя. *Пенітенціарна система у глобальному вимірі*: Матеріали III Міжнародного пенітенціарного форуму, м. Київ, 3 листопада 2023 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 29-31.
14. Кирилюк В. А. Слідчий ізолятор як суб'єкт виконання попереднього ув'язнення та кримінального покарання у виді позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2011.

15. Колб О. Роль та місце установ виконання покарань у системі правоохоронних органів України. *Юридична Україна*. 2005. № 7. С. 78–82.
16. Кримінально-виконавчий кодекс України; науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І.С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: ТОВ «Одісей», 2005. 560 с.
17. Марисюк К. Б. Ірландська прогресивна пенітенціарна (в'язнична) система. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 3. С. 169-171.
18. Маршуба М. О. Служба пробації в Україні: проблеми впровадження в систему кримінальної юстиції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2016. № 19. С. 113–115.
19. Михалко І. С. Позитивний досвід діяльності пенітенціарних систем у зарубіжних країнах як підстава новацій у кримінально-виконавчому законодавстві України. *Наук. вісн. Ужгород, нац. ун-ту. Серія Право*. 2014. № 28. т. 3 С. 26-30.
20. Муравйов К. Удосконалення системи управління органами й установами виконання покарань. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 244–248.
21. Олефір Л. І. Оптимізація функціонування кримінально-виконавчої інспекції в орган пробації в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 15. Т. 2. С. 102–104.
22. Прусс В. М. Пенітенціарна система України: монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов, О. : Фенікс. 2006. 252 с.
23. Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України. К., 1994. 204 с.
24. Радов Г. О. Роль та місце пенітенціарної системи в структурі державного управління України. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 1997. № 2. С. 5-10.

- 25.Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації. *Форум права*. 2010. № 4. С. 804-809.
- 26.Смоляр Є. А. Прогресивна система виконання покарання в умовах реформування державної кримінально-виконавчої служби України. *Питання боротьби зі злочиністю*. 2016. № 31. С. 249-264.
- 27.Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець. Х.: Вид-во «Кроссруд», 2007. 184 с.
- 28.Ткачова О. В. Інститут пробації в Україні: історичний досвід і сучасний стан. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки. 2016. Випуск 4. Т. 2. С. 68–71.
- 29.Чернишов Д. В. Сучасний стан упровадження пробації в Україні. *Теоретичні та практичні аспекти інституту пробації в Україні: матеріали міжнар. круглого столу* (Київ, 22 червня 2018 року). Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. С. 138–142.
- 30.Чомахашвілі О. Ш., Микитась І. М. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань. *Вісник Академії адвокатури України. Серія «Право: наука, практика»*. 2011. № 3 (22). С. 133-139.
- 31.Шкута О. О. Теоретико-прикладні засади функціонування кримінально-виконавчої системи України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2018. 39 с.
- 32.Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; Держ. пенітенціар. служба України. 4-те вид., переробл. та допов. Одеса: Фенікс, 2011. 445 с.
- 33.Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. Х.: Право, 2013. 392 с.
- 34.Яцишин М. М., Андрущак О. М. Взаємодія органів й установ виконання покарань з державними органами та громадськими

організаціями. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ: наук. журн. Київ, 2011. С. 92–100.

Тема 2. Історія становлення та розвитку системи виконання покарань України

Перелік питань для вивчення:

1. Каральний (допенітенціарний) етап розвитку кримінально-виконавчої системи України.
2. Філантропічний етап розвитку кримінально-виконавчої системи України.
3. Політичний етап розвитку кримінально-виконавчої системи України.
4. Сучасний стан системи виконання покарань України.

Дослідження історії становлення системи виконання покарань України дає можливість визначити пріоритетні напрямки розвитку та реформування кримінально-виконавчої системи України в умовах сьогодення. Вивчаючи дану тему, необхідно проаналізувати особливості системи виконання покарань трьох головних періодів: карального (допенітенціарного), філантропічного і політичного. Окрім того, студенти повинні визначити ознаки системи виконання покарань України.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть особливості виконання покарань за часів Київської Русі.
2. Охарактеризуйте Виправно-трудова кодекс УРСР 1925 р.
3. Охарактеризуйте Виправно-трудова кодекс УРСР 1970 р.
4. Дайте характеристику Кримінально-виконавчому кодексу України.

Практичні завдання:

1. Зобразити схематично етапи становлення системи виконання покарань в Україні та назвати притаманні їм ознаки.
2. Підготувати реферат на тему: «Історія становлення і розвитку покарання у виді смертної кари в Україні»
3. Назвати ознаки системи виконання покарань незалежної України.
4. Назвати виклики для кримінально-виконавчої системи в умовах воєнного стану.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
3. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
5. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
6. Про пробачію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>
7. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>

II. Підручники та навчальні посібники:

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джузи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.

11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література:

1. Богатирьов І. Г. Українська пенітенціарна наука: [монографія] / Іван Григорович Богатирьов. Х.: Харк. юрид. ун-т. 2008. 294 с.
2. Іванов В. М. Історія держави і права України: підручник. Київ: КУП НАНУ, 2013. 892 с.
3. Іваньков І. В. Нормативно-правове забезпечення реформування кримінально-виконавчої системи України в перші роки незалежності (1991–2000 рр.) *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2012. № 1. С. 105-110.
4. Історія вчень про державу і право: підручник / за ред. проф. Г. Г. Демиденка, проф. О. В. Петришина. Харків: Право, 2009. 256 с.
5. Історія держави і права України: навчальний посібник / В. М. Калашніков, Г. Г. Кривчик, К. А. Марков; за ред. В. М. Калашнікова. Дніпропетровськ, 2012. 261 с.

6. Історія держави і права України: підручник. У 2-х т. / за ред. В. Я. Тація, А. Й. Рогожина, В. Д. Гончаренко. Том 1. Київ : Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. 656 с.
7. Карпенко М. І. Смертна кара: бути чи не бути? / М. І. Карпенко, А. В. Бандурович. *Юридична наука*. 2013. № 5. С. 62-69.
8. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Щодо визначення змісту поняття «система виконання покарань». Матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції «Політика в сфері боротьби зі злочинністю» (м. Івано-Франківськ, 13-14 березня 2015 р.) Івано-Франківськ. 2015. С. 21-23.
10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Періодизація становлення та розвитку кримінально-виконавчої політики України. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 3. С. 331. С. 329–333.
11. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча система України: виклики воєнного стану. *Law and Society*. 2024. Issue 9. Р. 67-73.
12. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча система України: сучасні тенденції розвитку (реформування) в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2025. Випуск 90. Ч. 4. С. 69-75.
13. Кондратішина В. В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право». Львів, 2009. 20 с.
14. Кримінально - виконавчий кодекс України: науково-практичний коментар / [Степанюк А. Х., Яковець І. С.]; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: ТОВ «Одісей», 2005. 560 с.

- 15.Кульчицький В. С., Тищик Б. Й. Історія держави і права України / В. С. Кульчицький, Б. Й. Тищик. К., 2001.198 с.
16. Олійник О. І. Розвиток організаційно-правових основ системи виконання покарань в Україні в 30-х роках. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 2000. №5. С. 92-100.
- 17.Прусс В. М. Пенітенціарна система України : монографія / В. М. Прусс, Д. В. Ягунов. О. : Фенікс, 2006. 252 с.
- 18.Пташинський О. Б. Пенітенціарна система України. К., 1994. 204 с.
- 19.Севостьянов В. П. Кримінально-виконавча система України: від кризи до стагнації. *Форум права*. 2010. № 4. С. 804-809.
- 20.Степанюк А. Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи України : [монографія] / А. Х. Степанюк, І.С. Яковець. Х. : Вид-во «Кроссруд», 2007. 184 с.
- 21.Тимощук О. В. Пенітенціарна система гетьманату П. Скоропадського (29 квітня - 14 грудня 1918 р.). *Проблеми пенітенціарної теорії і практики*. 2000. №5. С. 87-91.
- 22.Фріс П. Л. Нарис історії кримінально-правової політики України : [монографія] / П. Л. Фріс ; [за заг. ред. М. В. Костицького]. К. : Атіка, 2005.-124 с.
- 23.Христич Ірина. Генезис пенітенціарної системи в Україні та світі. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 255-266.
- 24.Чомахашвілі О. Ш., Микитась І. М. Зарубіжний досвід діяльності системи виконання покарань. *Вісник Академії адвокатури України. Серія «Право: наука, практика»*. 2011. № 3 (22). С. 133-139.
- 25.Ягунов Д. В. Пенітенціарна система України: історичний розвиток, сучасні проблеми та перспективи реформування : [монографія] / Д. В. Ягунов; Держ. пенітенціар. служба України, - 4-те вид., переробл. та допов. Одеса : Фенікс, 2011. 445 с.

26. Яковець І.С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : [монографія] / І. С. Яковець. Х. Право, 2013. 392 с.
27. Яцишин М.М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: [монографія] / М. М. Яцишин. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 448 с.
28. Kerniakevych-Tanasiychuk Yulia. The Penitentiary System of Ukraine under Martial Law on the Path to European Integration. *Intergovernmental Coordination in Polycrisis Times: Legal, Political and Financial Dimensions: Proceedings of the 3rd IGCOORD Conference (Lublin, 26-27 June 2025)*. Budapest, 2025. P. 114. DOI: <https://doi.org/10.21862/9789634898726-28>
URL: <http://hdl.handle.net/10831/118509>

Тема 3. Правовий статус засуджених осіб

Перелік питань для вивчення:

1. Конституційні права засуджених.
2. Особливості правового статусу засуджених жінок.
3. Особливості правового статусу засуджених неповнолітніх.

Засуджені наділені загальним правовим статусом людини та громадянина з відповідними обмеженнями, визначеними Кримінально-виконавчим кодексом України, законами України і встановленими вироком суду. Усім засудженим притаманний спеціальний правовий статус, який відповідно диференціюється на види залежно від виду покарання, яке відбуває засуджений. При вивченні цієї теми необхідно звернути увагу на конституційні права засуджених та особливості їх реалізації, а також визначити правовий статус окремих категорій засуджених: жінок та неповнолітніх.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «законні інтереси засуджених».
2. Охарактеризуйте структуру правового статусу засуджених осіб.
3. Визначте гарантії реалізації прав та виконання обов'язків засудженими.

Практичні завдання:

1. Схематично зобразити цивільні, сімейні, трудові права засуджених та окреслити їх особливості.
2. Назвати правообмеження, які застосовуються до засуджених при відбуванні покарань, які не пов'язані з позбавленням волі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

І. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085

7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907
12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211
13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212
14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>
15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятору з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від

27.12.2017 р. № 680/5. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства

юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження положень про спостережні комісії та піклувальні ради при спеціальних виховних установах: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04. 2004 р. № 429. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/429-2004-п>

26. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

27. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

28. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

30. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI . URL:
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

31. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text)

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.

12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Автухов К. А. До питання визначення поняття «правовий статус засудженого». *Сучасні проблеми та тенденції розвитку кримінально-виконавчого права в Україні*: збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Харків, 20 листопада 2015 року) / Харківський нац. ун-т внутр. справ; Наук.-дослід. ін-т вивч. пробл. злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України; Кримінологічна асоціація України. Харків: ХНУВС, 2015. С. 11–14.
2. Богатирьова О. І. Захист прав засуджених на охорону здоров'я . *Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ*: зб. матеріалів міжнар. практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 378–380.
3. Богатирьова О. І. Співвідношення прав та обов'язків осіб, які відбувають покарання у виді позбавлення волі на певний строк. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.) Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 108–110.

4. Гальцова О. В. Щодо права засуджених на життя під час відбування покарання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017. № 1. С. 122–124.

5. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Забезпечення безпеки в установах виконання покарань в умовах воєнного стану в Україні. *Кримінально-виконавча система України та її роль у розбудові правової і соціальної держави* : матеріали XIII Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 31 травня 2024 р.) / голов. ред. В. Ф. Пузирний ; Пенітенціарна академія України. Чернігів : ПАУ, 2024. С. 54-57. URL:

[https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/Materiali-XIII-Vseukrainskoi-zaочноi-31-travnja-2024-roku.pdf](https://academysps.edu.ua/wp-content/uploads/2024/07/Materiali-XIII-Vseukrainskoi-zaочноi-naukovo-praktichnoi-konferentsii-31-travnja-2024-roku.pdf)

6. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Обов'язки засуджених та їх пропорційність з правами. *Правові новели*. 2018. № 4. С. 257–261.

7. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Правовий статус засуджених: поняття та сутність. Актуальні питання кримінально-виконавчого законодавства та практики: зб. матеріалів круглого столу (Київ, 29 березн. 2018 р.) / відп. ред. І. М. Микитась, М. І. Рудницьких. Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2018. С. 29–32.

8. Кернякевич-Танасійчук Ю. Основи правового статусу засуджених осіб: проблеми реалізації та шляхи вдосконалення. *Дотримання прав людини при виконанні покарань і поводженні із засудженими в Україні: виклики, завдання, рішення в умовах воєнного стану* : монографія / [В. Ворожбіт-Горбатюк, Ю. Кернякевич-Танасійчук, О. Осадько та ін. ; наук. ред. В. Пивоваров] ; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України, Від. дослідж. проблем кримін.-виконав. права. Харків : Право, 2024. С. 71-122.

9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Спеціальний правовий статус засуджених. *Право і суспільство*. 2019. № 1. Ч. 2. С. 143-147.

10. Кричун Ю. А. Теоретичні положення визначення поняття та змісту правового статусу засуджених до позбавлення волі. *Держава та регіони. Сер.: Право*. 2014. № 2. С. 83–87.

[11.](#) Лисодед О. В. Стан і напрями розвитку наукових досліджень інституту правового статусу засуджених. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2013. Вип. 26. С. 223–235.

12. Лисодед О. В. Новели кримінально-виконавчого законодавства щодо адаптації правового статусу засуджених до позбавлення волі до європейських стандартів. *Забезпечення прав людини при виконанні кримінальних покарань*: матеріали «круглого столу» (Харків, 12 груд. 2014 р.). Харків, 2014. С. 15–19.

13. Лисодед О. В. Щодо права засуджених до позбавлення волі на звернення. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція*: зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.) Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 177–179.

14. Марисюк К. Б. До питання про правові обмеження засуджених як елементів правового статусу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2016. № 845. С. 542–545.

15. Марисюк К. Б. Поняття та суть правового статусу засуджених. *The Journal of Eastern European Law / Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 14. С. 51–56.

16. Микитась І. М. Правова охорона авторських прав засуджених. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО*. 2015. Випуск 32. Том 3. С. 53–55.

17. Мозгова В. А. Структурні елементи правового статусу засуджених до покарання. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Право*. 2013. № 1082, вип. 16. С. 351–354.

18. Романов М. В. Місце соціально-економічних прав у структурі правового статусу засудженого. *Кримінально-виконавча політика України та Європейського Союзу: розвиток та інтеграція*: зб. матеріалів міжнар.

наук.-практ. конф. (Київ, 27 листоп. 2015 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2015. С. 317–319.

19. Рябих Н. В. Право на життя та право на медичну допомогу осіб засуджених до позбавлення волі. *Науково-аналітичний журнал «Митна справа»*. Національний університет «Одеська юридична академія». 2012. № 5(83). Ч. 2. С. 263–269.

20. Чеботарьова Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 22 с.

21. Човган В. О. Обмеження прав в'язнів: правова природа та обґрунтування. Монографія / В. О. Човган; ГО «Харківська правозахисна група». Харків: Права людини, 2017. 608 с.

22. Чудик Н. О., Бобрик М. Б. Правові основи статусу засуджених. *Право і суспільство*. 2016. № 2(2). С. 170–174.

23. Яворська О. Щодо визначення поняття особистої безпеки засуджених у виховних колоніях України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 3. С. 107–109.

24. Яковець І. С. Вибірчі права засуджених до позбавлення волі у міжнародних документах і практиці. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2015. № 2 (10). С. 248–261.

25. Яковець І. С. Проблеми обмеження сімейних прав засуджених при виконанні покарання у виді позбавлення волі. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2015. № 1 (9). С. 266–279

Тема 4. Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань

Перелік питань для вивчення:

1. Органи пробації: правовий статус його персоналу.
2. Проблеми соціально-правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань.

3. Корупційні ризики у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань.

Від якості роботи органів та установ виконання покарань залежать не лише показники ефективності виконання покарань, досягнення цілей, задекларованих у кримінально-виконавчому законодавстві, а й стан безпеки та правопорядку у цілому суспільстві. Тому належний рівень законодавчого регулювання діяльності органів та установ виконання покарань, правового статусу їх персоналу у поєднанні з відповідним його забезпеченням на практиці є запорукою якісної реалізації кримінально-виконавчої політики, що особливо актуально в умовах триваючого нині процесу реформування кримінально-виконавчої системи. При опрацюванні теми необхідно звернути увагу на дослідженні правового статусу персоналу органів пробачії, окреслити проблеми соціально-правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань, а також слід проаналізувати корупційні ризики у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань та сформулювати шляхи їх усунення.

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть проблеми соціально-правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань.
2. Які основні права та обов'язки персоналу органів пробачії?
3. Які чинники сприяють виникненню корупційних ризиків у пенітенціарній системі?
4. Що таке професійна деформація персоналу органів та установ виконання покарань?

Практичні завдання:

1. Зобразити напрями удосконалення соціально-правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань.

2. Назвати шляхи подолання корупційних ризиків у діяльності персоналу органів та установ виконання покарань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти

1. Декларація про захист всіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 09.12.1975 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_084
2. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижують гідність, поводженню чи покаранню 26. 11. 1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068
3. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
4. Звід принципів захисту всіх осіб, затриманих чи ув'язнених у будь-якій формі 09.12.1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_206
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод 04.11.1950 р. URL http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських чи таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 10.12.1984 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_085
7. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
8. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/page2>
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
10. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>

11. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907

12. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211

13. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212

14. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>

15. Положення про центральну, міжрегіональну комісію та комісію слідчого ізолятору з питань визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.12.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/para4#n4>

16. Правила Манделы. Минимальные стандартные правила Организации Объединенных Наций в отношении обращения с заключенными / сост. А. П. Букалов. Харьков: ООО «Издательство права человека», 2015. 40 с.

17. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205

18. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>

19. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>

20. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

21. Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо адаптації правового статусу засуджених до європейських стандартів: Закон України від 08.04.2014 р. № 1186-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1186-18>

22. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>

23. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>

24. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>

25. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>

26. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

27. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

28. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

29. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI . URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>

30. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>

II. Підручники та навчальні посібники

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.

3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.

4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.

5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.

6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Трубников В. М. Уголовно-исполнительное право Украины. Общая часть: учеб. пособ. Харьков : Рубикон, 1998. 144 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-тє, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література

1. Аніщенко В. О., Олефір Л. І., Лілікович П. В. Професійна етика та моральні засади діяльності персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2025. № 2 (18). С. 76-89. URL: <https://dspace.pau.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f9d40e66-62af-4a1d-9135-edc628382798/content>
2. Бараш Є. Ю. Персонал Державної кримінально-виконавчої служби: поняття та структура. *Право і безпека*. 2010. № 4 (36). С. 75–80.
3. Бараш Є. Ю. Сучасний стан організації діяльності установ виконання покарань. *Право і безпека*. 2004. № 3'4. С. 44–48.
4. Василевич В., Ліховицький Я. Персонал органів та установ виконання покарань як об'єкт кримінально-виконавчої діяльності та наукових досліджень. *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 92–98.
5. Галай А.О. Організаційно-правові засади формування та функціонування персоналу установ виконання покарання: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. К., 2003. 20 с.
6. Гречанюк С. К. Теорія та практика взаємодії органів та установ Державної пенітенціарної служби України з державними та неурядовими інституціями: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2011. 44 с.
7. Дука О. А. Вимоги до персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України: професійний та морально-етичний аспекти. *Юридична психологія*. 2015. № 1. С. 120–128.
8. Калашник Н. С. Персонал в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби: від кримінально-виконавчої установи до пробації (міжнародні вимоги та бачення в Україні). *Науковий вісник Інституту кримінально-виконавчої служби*. 2016. № 1 (11). С. 24–29.
9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Правовий статус персоналу органів та установ виконання покарань. *«Вчені записки Таврійського національного*

університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки». Том 31 (70) Ч. 3 № 2, 2020. С. 47-51.

10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Соціально-правовий захист працівників кримінально-виконавчої системи України. *Соціологія права*. 2015. № 1–2 (12–13). С. 53–57.

11. Колб О., Ремега В. Про деякі змістовно-сутнісні ознаки поняття «персонал органів та установ виконання покарань». *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 115–119.

12. Муравйов К. В. Проблеми вдосконалення правового захисту персоналу органів та установ виконання покарань. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2016. Випуск 5. С. 268–272.

13. Муравйов К. Удосконалення системи управління органами й установами виконання покарань. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 12. С. 244–248.

14. Олефір Л. І. Оптимізація функціонування кримінально-виконавчої інспекції в орган пробачії в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 15. Т. 2. С. 102–104.

15. Пузирьов М. С., Пармінський В. В., Адаменко Є. В. Етичні засади діяльності шведської служби тюрем і пробачії. *Кримінально-виконавча система: Вчора. Сьогодні. Завтра*. 2020. № 1 (7). С. 63–73

16. Ткачова О. В. Інститут пробачії в Україні: історичний досвід і сучасний стан. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2016. Випуск 4. Т. 2. С. 68–71.

17. Чернишов Д. В. Сучасний стан упровадження пробачії в Україні. *Теоретичні та практичні аспекти інституту пробачії в Україні: матеріали міжнар. круглого столу* (Київ, 22 червня 2018 року). Київ: Національна академія прокуратури України, 2018. С. 138–142.

18. Шкута О. О. Теоретико-прикладні засади функціонування кримінально-виконавчої системи України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук. Ірпінь, 2018. 39 с.

19. Яковець І., Новосад Ю. Про зміст поняття «персонал органів та установ виконання покарання» та його системоутворюючі ознаки. *Історико-правовий часопис*. 2017. № 1 (9). С. 120–125.

20. Яковець І. С., Автухов К. А. Регулювання етичної поведінки персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України: окремі питання. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2016. № 1 (12). С. 216–223.

Тема 5. Порядок та умови виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією від суспільства

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості виконання майнових покарань в Україні.
2. Роль Державної виконавчої служби у виконанні окремих покарань, не пов'язаних з ізоляцією.
3. Умови відбування покарання та відповідальність засуджених до покарання у виді громадських робіт.
4. Особливості виконання покарання у виді пробаційного нагляду.

За зв'язком з ізоляцією від суспільства покарання можна поділити на дві групи: покарання, пов'язані з ізоляцією від суспільства (арешт для військовослужбовців, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі) та покарання, не пов'язані з ізоляцією від суспільства (усі інші, крім зазначених, види покарань). Ця класифікація покарань має першочергове значення для кримінально-виконавчого права. При опрацюванні теми

студенти повинні визначити види покарань, які не пов'язані з ізоляцією. Необхідно проаналізувати порядок та умови відбування покарань у виді штрафу та конфіскації майна, покарань у виді позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу та позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, позбавлення державної нагороди. Слід дослідити особливості виконання покарань у виді громадських робіт, а також покарання у виді пробаційного нагляду.

Питання для самоконтролю:

1. Які обов'язки органів, що мають право анулювати дозвіл на зайняття певними видами діяльності?
2. Які підстави для виконання покарання у виді громадських робіт?
3. Яка відповідальність засуджених за невиконання громадських робіт?
4. Які основні обов'язки та заборони, встановлені для засуджених до виправних робіт?
5. Яка процедура та розмір утримань з грошового забезпечення засуджених військовослужбовців?

Практичні завдання:

1. Назвати реквізити і зміст акта опису та арешту майна засудженого.
2. Назвати функції уповноважених органів пробації та органів місцевого самоврядування при виконанні покарання у виді громадських робіт.
3. Провести порівняльний аналіз порядку та умов виконання покарань, не пов'язаних з ізоляцією за законодавством України і за законодавством однієї з європейських держав.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

2. Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила) 14.12.1990 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907
3. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211
4. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
5. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
7. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
8. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
9. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції від 29.01.2019 р. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>
10. Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1403-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>
11. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>
12. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>

13. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р.
[URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text)

II. Підручники та навчальні посібники:

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.
2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001. 384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.

- 10.Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
- 11.Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
- 12.Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.
- 13.Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
- 14.Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
- 15.Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-те, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література:

1. Богатирьова О. І. Особливості виправлення та ресоціалізації засуджених, що відбувають покарання, не пов'язані з позбавленням волі. *Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2015. Вип.1 (2). С. 59–63.
2. Богатирьов І. Методологія впровадження кримінальних покарань, альтернативних позбавленню волі. *Право України*. 2004. № 7. С. 21–25.
3. Гуцуляк М. Я. Основні засоби виправлення та ресоціалізації засуджених до покарання у вигляді громадських робіт. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2009. № 3 URL: <http://journal.lvduvs.edu.ua/#> (дата звернення: 12.02.2017).

4. Гуцуляк М. Я. Правовий статус осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт. *Вісник Запорізького національного університету. Серія Юридичні науки*. 2010. № 3. С. 138–142.
5. Давлатов Ш.Б. Актуальні проблеми призначення та виконання конфіскації майна та їхній вплив на перспективи існування даного покарання у кримінальному праві України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2015. № 4. С. 316-319.
6. Дрьомін В.М. Соціальні та правові підстави застосування в Україні покарань, альтернативних позбавленню волі. *Право України*. 2000. № 6. С. 27–31.
7. Дрьомін В.М. Динаміка та структура застосування покарань, не пов'язаних із позбавленням волі. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2000. № 2. С. 28–30.
8. Житник Г.В. Виконання та відбування покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю: дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08/ Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2017. 223 с.
9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
10. Козирєва В. Конфіскація майна: теорія і практика застосування. *Право України*. 2006. № 1. С. 98–102.
11. Ніколаєнко Т.Б. Деякі питання нормативного регулювання позбавлення військового звання як виду покарання. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. №2. С. 117–120.
12. Олефір Л. І. Пробація як важлива сфера діяльності у напрямку виконання альтернативних видів покарань в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2016. Вип. 1. С. 55–57.
13. Оробець К. М. Пробаційний нагляд – новий вид покарання в Україні: аналіз законодавчої реформи як напрямку кримінально-правової політики з точки зору аксіологічного підходу. *Актуальні питання у сучасній*

науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»). 2023. № 11 (17). С. 653-662.

14. Оробець К. М. Покарання у виді пробаційного нагляду: особливості призначення та виконання. *Наука і техніка сьогодні*. (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»). 2024. № 1 (29). С. 147-160.

15. Парасюк Н. М. Позбавлення державної нагороди України у системі покарань. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2025. Випуск № 01. С. 634-639.

16. Пономаренко Ю. А. Пробаційний нагляд як вид покарання за кримінальним правом України. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2024. № 2 (22). С. 166-188.

17. Селезньов М. О. Кримінально-виконавча характеристика покарання у виді виправних робіт: автореф. дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08. Дніпропетровськ, 2010. 22 с.

18. Старосольська С.П. Поняття та система покарань, не пов'язаних з ізоляцією особи. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2014. №1. С. 301–312.

19. Черненко М.П. Виконання майнових покарань. Х.: Видавець СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2006. 176 с.

20. Черненко М. П. Проблеми теорії і практики виконання майнових покарань: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2003. 21 с.

21. Черкасов С.В. Альтернативні покарання: сучасний стан впровадження та проблеми ефективності. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. №3. С. 212–214.

22. Шинальський О.І. Організація та забезпечення прокурорського нагляду за додержанням законів при виконанні покарань у виді штрафу та конфіскації майна. *Вісник прокуратури*. 2006. № 4. С. 9–22.

23. Яковець І.С., Автухов К. А. Проблемні питання виконання кримінального покарання у виді штрафу. *Вісник кримінологічної асоціації України*. Харків, 2017. №2(16). С.150–159.

24. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

Тема 6. Виконання покарань, пов'язаних з ізоляцією від суспільства

Перелік питань для вивчення:

1. Особливості порядку виконання (відбування) арешту засудженими військовослужбовцями.
2. Органи та установи виконання покарання у виді обмеження волі.
3. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі.
4. Вторинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в середині установ виконання покарань.
5. Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення засуджених до позбавлення волі.
6. Особливості правового статусу засуджених до довічного позбавлення волі.

Покарання, які пов'язані з ізоляцією від суспільства загалом та покарання у виді позбавлення волі на певний строк зокрема є найпоширенішим видом покарання. При відбуванні покарань, пов'язаних з ізоляцією суспільства спостерігається застосування різного ступеня правообмежень до засуджених осіб. При вивченні теми студенти повинні засвоїти поняття покарань, пов'язаних з ізоляцією. Необхідно проаналізувати особливості виконання покарань у виді арешту для військовослужбовців, обмеження волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. Особливу увагу слід звернути на порядок,

місце та умови відбування покарань у виді позбавлення волі на певний строк та довічного позбавлення волі.

Питання для самоконтролю:

1. Який порядок прийняття засуджених до дисциплінарного батальйону?
2. Які види установ виконання покарань визначені Кримінально-виконавчим кодексом України?
3. Визначте порядок матеріально-побутового забезпечення засуджених до позбавлення волі.
4. Які функції виконує праця в процесі виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк?

Практичні завдання:

1. Назвати функції, які виконує режим в установах виконання покарань.
2. Назвати засоби забезпечення режиму в установах виконання покарань.
3. Визначити особливості відбування покарання у виді позбавлення волі на певний строк засудженими жінками і неповнолітніми.
4. Окреслити проблеми виконання покарання у виді довічного позбавлення волі в Україні та запропонувати шляхи їх вирішення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Нормативно-правові акти:

1. Європейські пенітенціарні (в'язничні) правила 12.02.1987 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_032
2. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
3. Кримінальний кодекс України від 5.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

4. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. № 1129-IV.
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI05. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page18>
6. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) 29.11.1985 р. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_211
7. Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими 30.08.1955 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_212
8. Порядок визначення засудженим виду установи виконання покарань, направлення для відбування покарання засуджених до позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі, обмеження волі та їх переведення: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.02.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#n14>
9. Положення про центральну та міжрегіональну комісії з питань визначення засудженим до позбавлення волі виду установи виконання покарань, місця відбування покарання особам, засудженим до позбавлення волі на певний строк, довічного позбавлення волі, обмеження волі, їх направлення і переведення для відбування покарання: затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.02.2017 р. № 680/5. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0266-17/paran4#n4>
10. Правила ООН, які стосуються захисту неповнолітніх, позбавлених волі 14.12.1990 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_205
11. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01.12.1994 р. № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-вр>
12. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. № 3477-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

13. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23.06.2005 р. № 2713-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
14. Про затвердження Інструкції про умови праці та заробітну плату засуджених до обмеження волі або позбавлення волі: наказ Міністерства юстиції від 07.03.2013 р. № 396/5 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0387-13>
15. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 р. № 2823/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18>
16. Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 р. № 160-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/160-19?test=NOaMfL2dtr58Lry6ZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>
17. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
18. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3160-17>
19. Про схвалення Стратегії реформування пенітенціарної системи на період до 2026 року та затвердження операційного плану її реалізації у 2022-2024 роках: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2022 р. № 1153-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1153-2022-%D1%80#Text>

II. Підручники та навчальні посібники:

1. Автухов К.А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання та питання до практичних занять) / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2015. 160 с.

2. Богатирьов І. Г. Кримінально-виконавче право : навч. посіб. Чернігів, 1998. 164 с.
3. Гель А.П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / за ред. А. Х. Степанюка. К. : Юрінком Інтер. 2008. 624 с.
4. Кримінально-виконавче право: Навчальний посібник / за ред. Т.А. Денисової. К.: Істина, 2008. 400 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / за ред. М. І. Бажанова, В. В. Сташиса, В. Я. Тація. Київ - Харків : Юрінком Інтер - Право, 2002. 416 с.
6. Кримінально-виконавче право України (Загальна та Особлива частини) : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. [2-ге вид.]. К.: Юрінком Інтер, 2002. 448 с.
7. Кримінально-виконавче право України: підручник / за заг. ред. В. М. Трубникова. Х. : Право. 2001.384 с.
8. Кримінально-виконавче право України: підручник / за ред. А. Х. Степанюка. Х.: Право, 2006. - 256с.
9. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини: підручник / за заг. ред. д.ю.н., проф. О. М. Литвинова та д.ю.н., проф. А. Х. Степанюка. Київ: ВД «Дакор», 2015. 632 с.
10. Кримінально-виконавче право України: підручник: у 2-х т. / А. А. Музика, В. Я. Конопельський, Є.О. Письменський та ін.; за заг. ред. д.ю.н., проф. Є. Ю. Бараша. Київ: Нац. акад. внутр. справ, ФОП Кандиба Т. П., 2018. Т. 1. 364 с. – Т. 2. 622 с.
11. Кримінально-виконавче право України (у схемах та таблицях): навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Олефіра та проф. О. Г. Колба. Київ, 2016. 264 с.
12. Кримінологія : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К.: Прецедент, 2004. 208 с.

13. Курс кримінально-виконавчого права України : Загальна та Особлива частини; навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Джужи. К. ; Юрінком Інтер, 2000. 304 с.
14. Марисюк К.Б. Кримінально-виконавче право України в схемах і таблицях: навчальний посібник / К. Б. Марисюк. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 422 с.
15. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина : підручн. Видання 3-тє, доп і перероб. Одеса, Фенікс, 2018. 394 с.

III. Додаткова література:

1. Автухов К.А., Гель А.П., Колб О.Г. Права та законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : монографія. Харків : Нац. акад. прав. наук України, 2015, 243 с.
2. Бублік О. О. Стан наукової розробленості питань працевикористання засуджених до позбавлення волі. *Право та державне управління*. 2015. № 1 (18). С. 22–26.
3. Василенко К. І. Соціально-виховна робота в системі основних засобів виправлення та ресоціалізації засуджених у виправних колоніях України середнього рівня безпеки: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2017. 22 с.
4. Дайнега М.А., Хайновський О.О. Проблемні аспекти правового регулювання відбування покарання у виді довічного позбавлення свободи. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування*. 2016. Вип. 243. С. 213–221.
5. Джужа О. М., Колб І. О. Повага до людської гідності засуджених: поняття та шляхи забезпечення в процесі виконання-відбування покарання у виді позбавлення волі. *Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ*: зб. матеріалів міжнар.

практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 266–269.

6. Дуюнова Т. В. Особливості забезпечення конституційного права на працю засуджених до позбавлення волі та засуджених довічно. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2014. Випуск 27. С. 151–160.

7. Дуюнова Т. В. Сучасний стан наукової розробки проблем виконання покарання у виді довічного позбавлення волі. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 326–330.

8. Ізосімова К.С. Прийом і тримання засуджених у дільниці карантину, діагностики і розподілу у виправних колоніях мінімального рівня безпеки. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. №5. С. 127–130.

9. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.

10. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика у сфері застосування праці засуджених до позбавлення волі. *Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми*: монографія / за заг. ред. проф. П. Л. Фріса та проф. В. Б. Харченка. Івано-Франківськ–Харків, 2016. С. 397–413.

11. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Про правову природу праці засуджених до позбавлення волі. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. Випуск 3, том 2. Херсон, 2014. С. 37–40.

12. Кирилюк В. А. Деякі питання залучення засуджених до позбавлення волі до праці та пропозиції щодо її оптимізації. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2017. № 2. С. 156–164.

13. Коваленко В. В. Особливості виконання військовослужбовцями покарання у виді арешту. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 5. С. 476–479.

14. Колб О. Г., Василюк І. М. Гуманне ставлення до засуджених як елемент їх права, межі гуманності при виконанні покарання у виді позбавлення волі. Актуальні проблеми прав людини, яка перебуває в конфлікті зі законом, крізь призму правових реформ: зб. матеріалів міжнар. практ. конф. (Київ, 2 груд. 2016 р.). Київ: Ін-т крим.-викон. служби, 2016. С. 33–34.
15. Левчук Ю. К. Деякі проблемні аспекти виконання-відбування покарання у виді арешту. *Журнал східноєвропейського права*. 2018. № 51. С. 225–231.
16. Лисенко М. І. Забезпечення права на працю засуджених в умовах ізоляції. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2015. № 13. Том 2. С. 78–80.
17. Лисенко М.І. Ізоляція засуджених до позбавлення волі на певний строк: дис. ... к-та юрид. наук: 12.00.08/ Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого. Харків, 2017. 218 с.
18. Мостепанюк Л. О. Довічне позбавлення волі як вид кримінального покарання: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2005. 180 с.
19. Неживець О. М. Теоретичні аспекти зайнятості жінок, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Юридичний вісник*. 2012. № 1(22). С. 130–135.
20. Овчаренко А. С. Щодо ліквідації покарання у виді тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців. *Вісник ХНУВС*. 2014. № 4 (67). С. 84–91.
21. Оніка Л.П. Проблемні питання виконання покарання у виді позбавлення волі стосовно засуджених неповнолітніх. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 6. С. 272–275.
22. Осауленко О.І. Диференціація та індивідуалізація виконання кримінальних покарань у виді позбавлення волі. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічн. бюл. Київськ. ін-ту внутр. справ*. К.: КІВС, «МП Леся», 2002. С. 59–64.

23. Почанська О.С. Правові засади забезпечення прав громадян, засуджених до позбавлення волі в Україні. *Форум права*. 2017. № 4. С. 197–204.
24. Пузирьов М. С. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі на певний строк як форма диференціації та індивідуалізації виконання покарання. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 1. С. 174–183.
25. Пузирьов М.С. Удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України з урахуванням позитивного зарубіжного досвіду виконання покарання у виді позбавлення волі на певний строк. *Право і суспільство*. 2017. №4/2. С. 162–167.
26. Саленков І. В. Режим виконання і відбuvання кримінального покарання у виді позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2011. URL: <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=1915>
27. Скоков С.І. Виконання покарань у виді довічного позбавлення волі: правові та соціальні аспекти. *Проблеми пенітенціарної теорії і практики: щорічний бюлетень* / за заг. ред. д-ра юрид. наук, професора А.А. Музики. К.: КЮІ КНУВС, 2005. № 10. С. 344–351. Чеботарьова Ю. А. Правовий статус засуджених до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2005. 22 с.
28. Стулов О. Правова регламентація працевикористання засуджених до позбавлення волі: погляд крізь призму Конституції України. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 160–163.
29. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Харків, 2014. 20 с.
30. Телефанко Б. М. Режим у кримінально-виконавчих установах і пенітенціарний рецидив. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 1/1. С. 117–122.

31. Чечин М. Ю. Освіта як засіб виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі автореф. дис. ... канд. юрид. Харків, 2018. С. 23 с.
32. Чудик М. О., Мудрик К. А. Проблеми відбування покарання у виді арешту в Україні. *Право і суспільство*. 2016. № 2. Ч. 2. С. 175–179.
33. Чудик Н.О., Немоскальов А.Є. Особливості відбування покарань неповнолітніми особами. *Право і суспільство*. 2016. № 2. С. 180–182.
34. Шинальський О.І. Права людини в місцях позбавлення волі. *Вісник прокуратури*. 2006. № 3. С. 5–14.
35. Яковець І., Автухов К., Таволжанський О. Виправлення засуджених через застосування кримінальних покарань: реалії та перспективи. *Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія / за ред. проф. О. В. Козаченка, проф. Є. Л. Стрельцова*. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 126–162.
36. Яковець І.С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань: монографія. Х.: Вид-во «Кроссроуд», 2006. 208 с.
37. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань: монографія. Харків: Право, 2013. 392 с.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ (ДОМАШНІ КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ)

Домашня контрольна робота містить сім завдань, які слід виконати письмово з посиланням на норми законодавства. Домашня контрольна робота оцінюється у 25 балів (розподіл балів вказаний у завданнях). Студенти, прізвища яких знаходяться під непарними номерами у журналі групи, виконують завдання I варіанту. Студенти, прізвища яких знаходяться під парними номерами у журналі групи, виконують завдання II варіанту.

Виконані контрольні роботи повинні бути здані для перевірки на пізніше ніж за 10 днів до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Невиконання завдань, невчасна здача їх, отримання за контрольну «незадовільної» оцінки є підставами для не допуску студента до здачі екзамену.

ВАРІАНТ I

1. Дайте визначення системи виконання покарань та перелічіть її основні елементи **(3 бали)**.
2. Коротко охарактеризуйте розвиток системи виконання покарань від Київської Русі до часів Литовсько-руської доби (включно) **(3 бали)**.
3. Проаналізуйте короткий кейс: засуджена особа скаржиться на порушення права на особисту безпеку. Що повинна зробити адміністрація установи виконання покарань відповідно до норм законодавства? **(4 бали)**.
4. Назвіть основні категорії персоналу органів та установ виконання покарань, їх права й обов'язки **(3 бали)**.

5. Зобразіть схематично порядок виконання покарання у вигляді пробаційного нагляду **(3 бали)**.
6. Проаналізуйте особливості режиму та умов відбування покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк жінок **(4 бали)**.
7. Назвіть 2–3 актуальні проблеми системи виконання покарань в Україні та запропонуйте шляхи їх вирішення **(5 балів)**.

ВАРІАНТ II

1. Назвіть центральний орган виконавчої влади у сфері виконання покарань і його основні функції **(3 бали)**.
2. Коротко охарактеризуйте розвиток системи виконання покарань у період перебування України у складі СРСР **(3 бали)**.
3. Проаналізуйте кейс: засуджена особа скаржиться на неналежне медичне забезпечення. Що повинна зробити адміністрація установи виконання покарань відповідно до норм законодавства? **(4 бали)**.
4. Охарактеризуйте гарантії правового та соціального захисту персоналу органів та установ виконання покарань **(3 бали)**.
5. Зобразіть схематично порядок виконання покарання у вигляді громадських робіт **(3 бали)**.
6. Проаналізуйте особливості режиму та умов відбування покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк неповнолітніх осіб **(4 бали)**.
7. Складіть перелік пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності органів та установ виконання покарань **(5 балів)**.